

2022-01-25

Stab

Ellinor Günther, kommunikationsansvarig

Gryaab AB, Box 8984, 402 74 Göteborg, [031-64 74 00](tel:031-647400) gryaab.se

Mediebevakning

Januari, februari och mars

Jag sammanfattar i detta dokument de artiklar där Gryaab berörs direkt eller omnämns, avloppsfrågor som indirekt berör Gryaab, till exempel avloppsvattenrening, uppströmsfrågor samt slam- och biogasfrågor.

2022-01-05 Sahlgrenska akademien, Göteborgs-Posten med flera

Fortsatt ökning av corona i avloppsvattnet Gryaab

Förra veckan redovisades en kraftig uppgång av sars-cov-2 i avloppsvattnet i Göteborg. Det var den största ökningen en enskild vecka sedan pandemins andra våg för ungefär ett år sedan.

Den nivå som nu är aktuellt bygger på prover tagna vecka 52, den 27 december 2021 till den 2 januari 2022, och halten coronavirus har alltså gått upp ytterligare på en vecka.

Nivån ligger med marginal över tredje vågens topp i våras, i slutet av mars, och nära den andra vågens betydligt högre toppnotering från december 2020.

2022-01-11 Alekuriren

Ny Va-taxa i Ale kommun (Gryaab nämns)

Från årsskiftet inför Ale kommun en ny VA-taxa som ska fördela kostnader mellan alla boendetyper och verksamheter bättre och mer rättvist. Dessutom kommer kostnaderna för vatten och avlopp att höjas. Beslutet anses nödvändigt för att kommunen ska kunna betala för att VA-ledningsnätet ska fungera i framtiden.

De senaste åren har Ale kommuns VA-taxa knappt höjts. 2020 höjdes brukningstaxan med 3 procent. Det räcker inte för att möta de kommande investeringarna: renovera befintliga VA-ledningar, bygga en överföringsledning till Ryaverket i Göteborg och bygga nya ledningar när Ale växer. Dessutom har den tidigare VA-taxan varken följt nya lagkrav eller varit rättvist fördelad mellan boendetyper och verksamheter.

2022-01-14 Land Lantbruk med flera

Miljödomstol stoppar återvinning av fosfor (Slam)

Ragnsells planer på att återvinna fosfor ur avloppsslam stoppas av mark- och miljödomstolen. - Lagstiftningen får helt orimliga konsekvenser, säger Anders Kihl, forsknings- och utvecklingschef på Ragnsells.

Målet gäller tillstånd för att starta Sveriges första industriella återvinning av fosfor i ett industriområde i Helsingborgs hamn. Tanken är att rena aska av bränt avloppsslam som ska hämtas från Köpenhamn. Trots att det handlar om att cirkulera ett råämne, i det här fallet i första hand för tillverkning av mineralgödsel, sätter den moderna svenska miljölagstiftningen stopp.

- Domstolen är positiv till återvinningen i sig och skriver att det handlar om försumbara mängder metaller som kommer att släppas ut i Öresund. Ändå står lagen i vägen, säger Anders Kihl.

Av domen framgår att det inte kan tolereras något som helst tillskott av "särskilt förorenande ämnen" som i det här fallet koppar, arsenik, zink och kvicksilver. Det skulle äventyra möjligheten för vattnet att uppnå god ekologisk status. Enligt Ragnsells skulle avloppsvattnet innehålla 10 mikrogram (miljondels gram) arsenik, 30 mikrogram koppar, 0,5 mikrogram kvicksilver samt 40 mikrogram zink per liter vatten.

Skulle det ha haft någon betydelse för domen om det rört sig om, låt oss säga, halva mängderna metaller i utsläppen?

- Det är inget jag vill kommentera. Vi resonerar enbart kring omständigheterna i detta specifika mål, säger Viktor Forsell, tekniskt råd på Mark- och miljödomstolen i Växjö.

Peter Sörngård, miljöexpert på Svenskt Vatten, påpekar att lagtexten som stoppar Ragnsells satsning på återvinning av fosfor härrör från den så kallade Weserdomen i EU-domstolen.

- Som det är nu ställs miljö mot miljö och då kan det bli helt tokigt. Vi har tagit upp problemet med Weserdomen i vår europeiska branschorganisation Eureau som ska uppvakta EU-kommissionen med en skrivelse, säger Peter Sörngård.

2022-01-14 Läkemedelsvärlden

Effektivare rening kostar miljarder (Läkemedel)

Investeringskostnaden för att bygga ut Sveriges alla anläggningar för avloppsrening med teknik som skiljer bort läkemedelsrester ligger på 9,7 miljarder kronor. Om man nöjer sig med att bygga ut de 315 största reningsverken blir investeringskostnaden 8,7 miljarder. Och för enbart de 21 allra största blir den 2,8 miljarder kronor. Detta framgår av en ny rapport.

Många kommuner och kommunförbund tvekar fortfarande att satsa på avancerad rening som får bort läkemedelsrester. Ofta för att de anser att kostnaderna är för höga.

- Jag har förståelse för att man inte prioriterar stora investeringar som går längre än lagen kräver, i ett läge då det också finns många andra kostnadskrävande utmaningar att klara av. Det finns också osäkerheter kring vilka läkemedelssubstanser man ska fokusera på i reningen, säger Klara Westling, Svenskt Vatten.

Ingen vet ännu exakt när tvingande bestämmelser om avancerad rening kommer, eller vad de kommer att omfatta. Men både på EU-nivå och nationellt pågår diskussioner om att införa lagstiftning som ställer den typen av krav.

- Vi räknar med att sådan lagstiftning kommer att komma, säger Klara Westling.

2022-01-17 Göteborgs-Posten

Batterifabrik tros hamna i Göteborg eller Skövde (Gryaab)

Förhandlingar mellan Göteborg och Volvo Cars och Northvolt har pågått under hösten och sedan november finns ett omfattande sekretessavtal mellan parterna. Avtalet innebär att Business Region Göteborg, Göteborg Energi, Gryaab, arbetsmarknad &

vuxenutbildning, fastighetskontoret, kretslopp & vatten, stadsbyggnadskontoret, trafikkontoret och stadsledningskontoret inte får lämna ut konfidentiell information som kommer från Northvolt och Volvo Car.

2022-01-19 Göteborgs-Posten med flera TT-nyhet

Statistiken som visar explosionen av corona i avloppsvattnet (Gryaab)

Sahlgrenska akademien vid Göteborgs universitet har en unik bild av hur coronaviruset spridits i Göteborg. Som GP berättat har man sedan pandemin var i sin linda undersökt förekomsten av virusrester av corona i göteborgarnas avloppsvatten.

Nu visar forskarna för första gången upp kurvan för hela utvecklingen under pandemin – från början av februari 2020 fram till nu.

– Vi vill tydliggöra allvaret i smittspridningen. Att bara säga att förekomsten varit så eller så stor kanske inte säger så mycket – men att i diagramform visa hela utvecklingen blir väldigt tydligt, säger Heléne Norder, adjungerad professor i mikrobiologi på Sahlgrenska akademien vid GU, som leder undersökningarna.

2022-01-28 Råd och rön

Luktfria kläder skadar miljön (Kemikalier)

Kläder som behandlas med bakteriedödande medel säljs in som luktfria och mer miljövänliga, eftersom de inte behöver tvättas. Men enligt experter förgiftar de våra vattendrag.

På Adidas hemsida står en ung kvinna i yogapositionen trädet. Enligt marknadsföringen består tightsen hon bär av ett material "som motverkar lukt med Polygiene-teknik". Andra märken säljer kläder med "antibakteriell behandling som förhindrar microorganismer och dålig lukt" eller "hållbar luktkontroll". Det säljs in som en miljövinst - tvätt slösar ju både energi och vatten och sliter på kläderna. Med den här behandlingen ska vi kunna använda de kläder vi har längre, utan att tvätta. Under pandemin har företeelsen fått en extra skjuts - till exempel har Diesel lanserat ett par jeans i "virusbekämpande denim". Margareta Daho, inspektör på Kemikalieinspektionen, säger att tillverkarna av biocidbehandlingar är väldigt offensiva just nu.

- De har haft lättare att få ut sitt budskap under pandemin. Folks oro för smitta har spelat in, säger hon. Det här är något som oroar Margareta Daho och andra som jobbar med vatten och miljö.

Det som gör kläderna luktfria är att de har behandlats med biocider, som dödar bakterier och andra mikroorganismer som trivs i smuts och fukt. En vanlig biocid är silver, som är bakteriedödande och har använts inom vården för just detta, bland annat i behandlingen av brännskador. Men det som gör silver effektivt mot lukt i kläder, har negativa effekter när det hamnar i våra vattendrag.

- Silverjoner är giftigare för vattenlevande organismer än vad kvicksilver är, säger Anders Finnson, miljöexpert på Svenskt Vatten. Studier som Svenskt Vatten och Kemikalieinspektionen har gjort visar att i snitt 70 procent av allt silver har sköljts ur efter tio tvättar. Det åker då ut i avloppsvattnet och hamnar till slut i våra vattendrag, där det tar med sig sina bakteriedödande egenskaper. Till sist hamnar silvret i bottensedimentet och har visat sig vara väldigt giftigt för de djurarter som lever där.

2022-02-01 Göteborgs-Posten med flera

Coronavirushalterna i avloppsvattnet kvar på rekordhög nivå (Gryaab)

Efter årsskiftet ökade virushalterna i avloppsvattnet explosionsartat. Förra veckan kunde professorn Heléne Norder dock se att den uppåtgående trenden hade brutits. Hon hoppades då att det skulle tyda på att utvecklingen börjat gå åt rätt håll. När förra veckans prover har analyserats syns dock ingen tydlig nedgång.

– Vi är kvar uppe på platån tyvärr, men den är lite sluttande nedåt, säger Heléne Norder, adjungerad professor i mikrobiologi på Sahlgrenska akademien.

För tredje veckan i rad befinner sig alltså virushalterna på rekordnivåer, och den lilla nedgången som Heléne Norder nämner är endast marginell.

2022-02-04 Göteborgs-Posten, Dagens industri, Dagens Nyheter med flera

Artiklar om Batterifabriken (Gryaab)

Att Northvolts och Volvos batterifabrik hamnar i Göteborg blev en stor nyhet i hela Sverige i februari samt mars. Extra roligt är att Gryaab fick stor uppmärksamhet med rubriker som ”Bajsvatten - Göteborgs ess i rockärmen” och ”Jättefabriken ska kylas med avloppsvatten”. Karin van der Salm uttalade sig de närmaste dagarna i bland annat Dagens Nyheter, intervjuades av P4 med mera.

2022-02-07 Lerums Nyheter

Protester mot avloppsledning i sjön Mjörn (Gryaab nämns)

Det gamla avloppsreningsverket i Sjövik är i behov av ombyggnad och renovering, och ska därför läggas ner. Istället kommer det att anläggas en ny ledning för överföring av avloppsvatten till Björboholm. Avloppsvattnet ska sedan ledas mot Gråbo och vidare till Gryaabs anläggning Ryaverket i Göteborg. Det ska även byggas en ledning för transport av dricksvatten, som kommer att utgöra en reservvattenförsörjning, till Sjövik. Anläggningsarbetet beräknas påbörjas redan nu i februari. Berörda fastighetsägare hade bjudits in till samråd. En så gott som enhällig skara fastighetsägare hade invändningar mot dragning av avloppsledningen i sjön.

Huvudargumentet som fastighetsägarna förde fram mot beslutet att dra ledningen i sjön är att det gör det omöjligt att senare ansluta kommunalt vatten och avlopp till det femtiotal fastigheter som ligger mellan Huvden och Björboholm. En dragning i sjön innebär också att det blir svårare att upptäcka och åtgärda eventuella läckage.

2022-02-07 Nordiska projekt, Twitter med flera

Pilotförsök blir ett lyft för Gryaab

Gryaabs mångåriga program Nya Rya ska genomföra pilottester på plats på Ryaverket för att få fram bästa reningsmetod. Nu har den första av tre piloter kommit på plats. Nya Ryas utredningsarbete har lett fram till beslut om att driva tre små testläggningar, så kallade piloter, för att studera och få erfarenhet av alternativa reningstekniker mer i detalj.

En container till det första pilotförsöket står nu på plats.

– Vi kommer sila inkommande avloppsvatten genom filter av olika storlekar för att se om den här metoden kan vara ett alternativ eller komplement till de försedimenteringsbassänger vi har idag, säger Susanne Tumlin, projektledare för processdelen i Nya Rya.

2022-02-16 Vårt Göteborg

Studiebesök på Ryaverket igång igen (Gryaab)

Studiebesöksverksamheten på Gryaabs avloppsreningsverk Ryaverket på Hisingen startar igen för årskurs 4 – 6. Verksamheten har haft uppehåll i nästan två år på grund av pandemin och intresset är stort. Vårterminen är i stort sett fullbokad.

– Vi längtar efter eleverna, de är både härliga och våra bästa ambassadörer, säger Sofia Cullberg, kommunikatör på Gryaab.

Gryaab ägs av Göteborg, Ale, Bollebygd, Härryda, Kungälv, Lerum, Mölndal och Partille. Elever som går i årskurs 4 – 6 i kommunerna får komma på besök till avloppsreningsverket Ryaverket. I år startar studiebesöksverksamheten vecka 9 och 35 klasser är inbokade på besök under våren. Stort fokus ligger på att prata med eleverna om att hur vi kan hjälpas åt för att havet ska må så bra som möjligt.

– Eleverna suger i sig kunskap, är nyfikna och intresserade. Sedan går de hem och delar med sig av det som de lärt sig till familjen, kompisar och släkt, säger Sofia Cullberg som håller i besöken tillsammans med Ellinor Günther, kommunikationsansvarig.

Under studiebesöket får eleverna en rundvandring på reningsverket. De får följa avloppsvattnets väg från att det kommer in via de olika stegen i reningsprocessen till att det släpps ut i havet.

– Vårt huvudfokus är att rena avloppsvattnet från näringsämnen som annars skulle övergöda havet, vi renar vattnet från kväve, fosfor och organiskt material. Det är det som Ryaverket är byggt för, inte att ta hand om massa skräp och fett. Det får vi ändå göra och det ställer till problem i både tunnlar, rör och maskiner och det ställer till problem. Det är därför det är så viktigt att man använder avloppet på rätt sätt.

För att det ska bli ett så bra besök som möjligt är det viktigt att klasserna förbereder sig genom att läsa på och göra övningar på Gryaabs skolsajt. Besöket tar ungefär 1,5 timme och sker i dialog mellan guiden och eleverna som brukar ha många frågor och kloka tankar.

2022-03-09 Göteborgs universitet med flera

Halten av Corona sjunker (Gryaab)

Halten av coronaviruset sars-cov-2 i avloppsvattnet i Göteborg fortsätter att sjunka. Efter en viss uppgång under vecka 8, en trolig sportlovseffekt, är nivån nu ungefär densamma som för två veckor sedan. I Göteborg infaller sportlovet vecka 7.

Sett över en längre tid är nuvarande nivå relativt hög. Den ligger dock under flera av de tidigare pandemivågornas toppnoteringar, och definitivt långt under toppen på våg fyra som inleddes i mitten av december.

– Det är positivt att det sjunker, och vi ser också att det är undervarianten av omikron, BA.2, som dominerar stort, säger Heléne Norder, adjungerad professor på Sahlgrenska akademien vid Göteborgs universitet och mikrobiolog på Sahlgrenska Universitetssjukhuset.

2022-03-14 Infrastrukturnyheter, Nordiska projekt med flera

Ännu ett lyft för Gryaab, pilot nr 2 snart på plats

På tisdag den 15 mars kommer den andra av tre reningspiloter till Gryaab, som en del i att hitta den bästa avloppsreningen för framtiden.

I Gryaabs storprojekt Nya Rya har förra årets utredningsarbete lett fram till beslutet att driva tre små testläggningar i container-form, så kallade piloter. Reningspiloten som levereras till Ryaverket på tisdagen är en så kallad AGS-pilot, rening med aerobt granulärt slam.

- AGS bygger på biologisk rening med samma sorts bakterier som i våra aktivslambassänger. Skillnaden är att slammet växer på ett annat sätt med AGS-rening, säger Gryaabs processingenjör Tobias Asp, som arbetar med de tre pilotanläggningarna.

Förutom AGS-anläggningen kom en pilotanläggning för förbehandling av inkommande avloppsvatten på plats i december och ett aktivt kolfilter kommer senare i år.

- I pilotanläggningen som kom på plats före jul testar vi att sila inkommande avloppsvatten genom trumfilter av olika storlekar för att se om det kan vara ett alternativ eller komplement till de försedimenteringsbassänger som finns på Ryaverket. I den sista piloten som kommer på plats ska vi prova rening med granulerat aktivt kol (GAK) på utgående vatten, berättar Tobias Asp.